

Sak

Eknes (20/1)
kommer S. Kongsberg
Sandvicaer pTk. Buisk.

Dok.nr.	Dato	Dokumentets art	Merknader

NOTAT
om

funn av tveegget sverd, trolig av H-typen; halvdelen av en skjoldbule og en liten kniv, alle med fastrustedede trerester på gården

Eknes (Eiknes, Egtnæs) gnr. 20. brnr. 1, Komnes s., Sandsvær p.k., Buskerud fylke

Grunneier/bruker: Hans Hunseid, 3648 Passebekk.

Under graving av en kabelgrøft kom grabben opp med sverdet. I samme hivet ble også de andre sakene funnet. På stedet var grunnen løsere og mer grusholdig enn ellers omkring. Grunneieren kontaktet Lågdalsmuseet og sammen med bestyrer Arnfinn Brekke og lokalhistorikeren Sæmnd Wulfsberg dro jeg den 13. oktober til gården for å ta stedet i øyensyn.

Vi kunne konstatere at grøften var kastet igjen på selve funnstedet som ligger i utkanten av gårdstunet 4-5 m bak det yngste våningshuset og ca 10 m. fra kummen som grøften fører til.

Det ble ikke gravet noe videre omkring funnstedet og her vil altså trolig resten ligge intakt i jorden på begge siden av den ca 30 cm brede grøft. Her er ingen antydning til haug på stedet og vi har trolig med en ubrent flatmarksgrav å gjøre.

Drammen den 13. oktober 1977

Geir Helgen
Geir Helgen
Fylkeskonservatoren
i Buskerud

Innberetning

fra ettergravning av vikingetids gravfunn på Eknes, gnr. 20, brnr. 1, Komnes sogn, Sandsvær p., k. i Buskerud fylke.

Ansvarlig faglig leder: fylkeskonservator Geir Helgen
Deltagere: fra Lågdalsmuseets Historielag formannen, Arne Lofthus, Åge Løkka, Per Sunmann, Sigurd Winger samt bestyrer ved Lågdalsmuseet Arnfinn Brekke.

Under gravning av en kabelgrøft på gården Eknes kom grabben opp med et tveegget sverd med rester av tresliren samt deler av en skjoldbule og en liten kniv. Eier, Hans Hunseid bragte funnet til Lågdalsmuseet. Sammen med bestyrer Arnfinn Brekke og lokalhistorikeren Sæmund Wulfsberg ble det foretatt en befaring av funnstedet den 13. oktober. Det ble da bare konstatert at grøften var kastet igjen og at her ikke var noen tydelig haug på stedet.

Funngjenstandene tydet på at gravemaskinen måtte ha truffet et gravanlegg fra hedensk tid. Både på skjoldbulen og sverdklingen satt der tre rester som kunne tyde på en ubrent begravelse. Ved en forsiktig ettergravning kunne en da ha mulighet til å bestemme skjoldets omkrets og eventuelt å finne mer av gravgodset.

Funnet ble bragt inn til Universitetets Oldsaksamling hvor jeg etter konferanse med førstekonservator Arne Emil Christensen kom til at en omgående ettergravning ville være ønskelig. Det ville imidlertid neppe kunne utføres noen slik ettergravning i Oldsaksamlingens regi så snart som ønskelig var i dette tilfellet.

Etter en kontakt med Lågdalsmuseets Historielag stilte vi 6 mann sterke til dugnad på Eknes søndag den 16. oktober.

Finneren, Hans Hunseid påviste nøyaktig stedet hvor sakene hadde kommet for dagen. Funnstedet ligger i utkanten av gårdstunet mellom det nordre våningshus og et garasjebygg av nyere dato.

Grøften ble tømt og massene soldet i en lengde av ca 2 m til begge sider for funnstedet. Alt i første soldingen fantes flere fragmenter av skjoldbullen og noen mindre, ubestemmelige jernfragmenter.

Etter å ha tømt grøften og ha rensket sidene, tegnet der seg et tydelig snitt av graven, jfr. snitt-tegning og foto. Like under et 5-10 cm tykt jordlag fantes ett lag av kull og meget skjørbrent stein. All steinen viste seg å være en rombeporfyr som var blitt temmelig oppløst i et likbål. Det var ikke mulig å bestemme sverdets nøyaktige posisjon i anlegget ut fra merker i snitt-kanten. Selve nedgravningen var ganske ujevn fra $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{4}$ m dyp under nåværende overflate. Ned til 1 m under denne tegnet der seg en svart stripe, trolig et utfellingslag som inneholdt en grålig, rødbrun sandjord som tydelig stakk av mot den sterile undergrunnens rød-brune sand.

Før vi torvet av et område på ca 4 x 4 m omkring bålrestene nivellertes overflaten. Det ble da klart at selve funnstedet er det høyeste punkt og at det skråner meget svakt til alle sider. Da her har vært åker i nyere tid er det trolig at her en gang har vært en haug over graven og at den med tiden er blitt pløyet utover.

Etter å ha fjernet jordlaget tegnet anlegget seg meget tydelig i sandjorden, jfr. plantegningen.

Kull og skjørbrente stein samlet seg i en markert oval med lengdeakse meget nær N-S og 1,80 x 1,20 m i utstrekning. Grøften som er omtrent 30 cm i bunnen har skåret tvers igjennom graven.

I løpet av mandag den 17. oktober ble stein og kull-laget fjernet for hånd uten at der ble funnet noe mer. En iakttagelse som ble gjort, var at steinene nok opprinnelig har vært ganske store, kanskje helt opp i et mannsløft. Rombeporfyren var gått i oppløsning i ilden, men der var enkelte større stykker som antydte at dette var deler av større stein.

Det var klart at andre deler av gravgodset kunne ligge spredt over hele området ned mot Lågen, pløyet ut gjennom mange hundre år. Denne mandagen hadde Per Sunmann fra Lågdalsmuseets Historielag med seg en metallsøker og gikk over området rundt funnstedet uten at der kom tydelige utslag for metall.

Gravningen ble avsluttet den 17. oktober og de sist funnene jernfragmenter ble overbragt Universitetets Oldsaksamling.

Der er registrert noen mindre hauger på den samme eien-
dommen. I forbindelse med et garasjebygg Ø for vårt
funnsted ble to av disse haugene ganske enkelt flyttet
med bulldozer og det kan være av interesse med en liten
ettergravning også på disse lokaliteter.

Når der foreligger resultater fra den nærmere undersøkelse
av sverdet, skjoldbullen og kniven har jeg lovet å lage
en sammenfatning av resultatene til Lågdalsmuseets Historie-
lag.

Drammen den 14. november 1977

Geir Helgen
Geir Helgen

Etanäs gräv 20/4, Kowmeij s. Sandtroer, p.k.
Baskeröd.

Grävning 16-17.10-1977

Geri tulyon

Snittet i gräffen sett mot N-V

N. del av kull-sten-laget
under fjerning

Foto: Per Sänmann

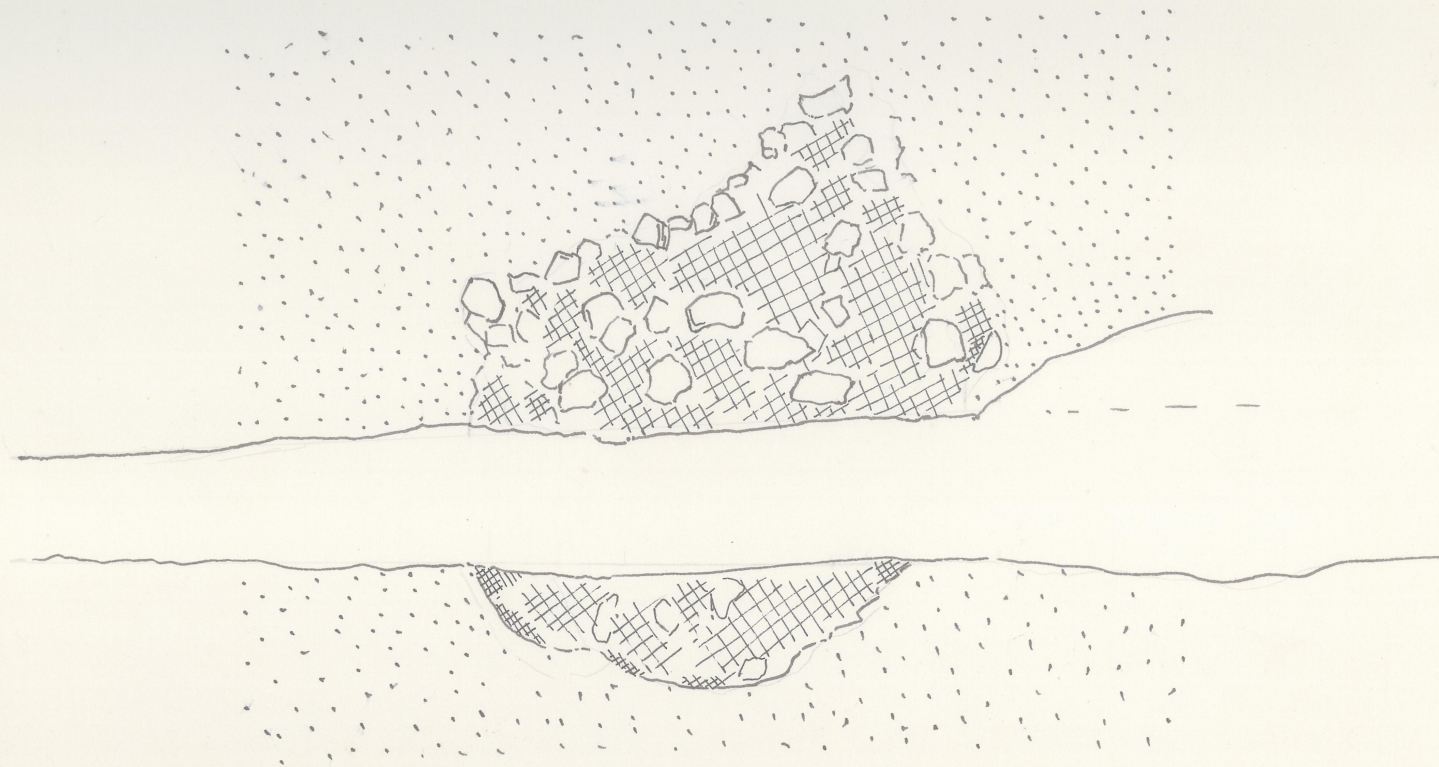
Eknes gnr 201, Kønnes s. Sandboer, p.k.
Buskerød
Gravning 16.-17. 10. 1977
Går Holger

S. del under udgravning.

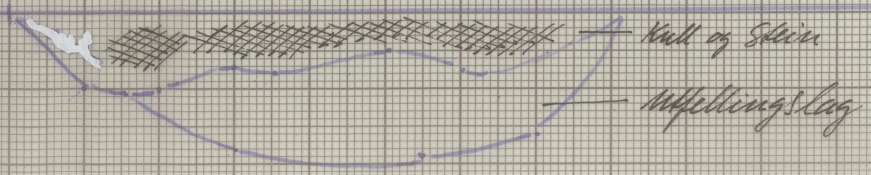

N. del for udgravning

Eknes gnr. 20/1, Komnes s.
Sandsvær p.k., Buskerud.
Gravning 16-17.10 1977
Geir Helgen

1:20

EKNES, g.no. 20/1
Kornes, Sandvica
1977

M=1:20

⊗ kommer

Charlotte!

Her kommer resten av fjellet fra
Eiknes[⊗] i Sandsvær. Trolig har dette
vært en liten haug som er pløyd
ut. Dette som nå kommer er fjellet
i rullende masser. Alle områdene ble
gjennomsokt med metalldekkor.

Imberetningen må få lov å reuke
til alle fotografiene er ferdige.

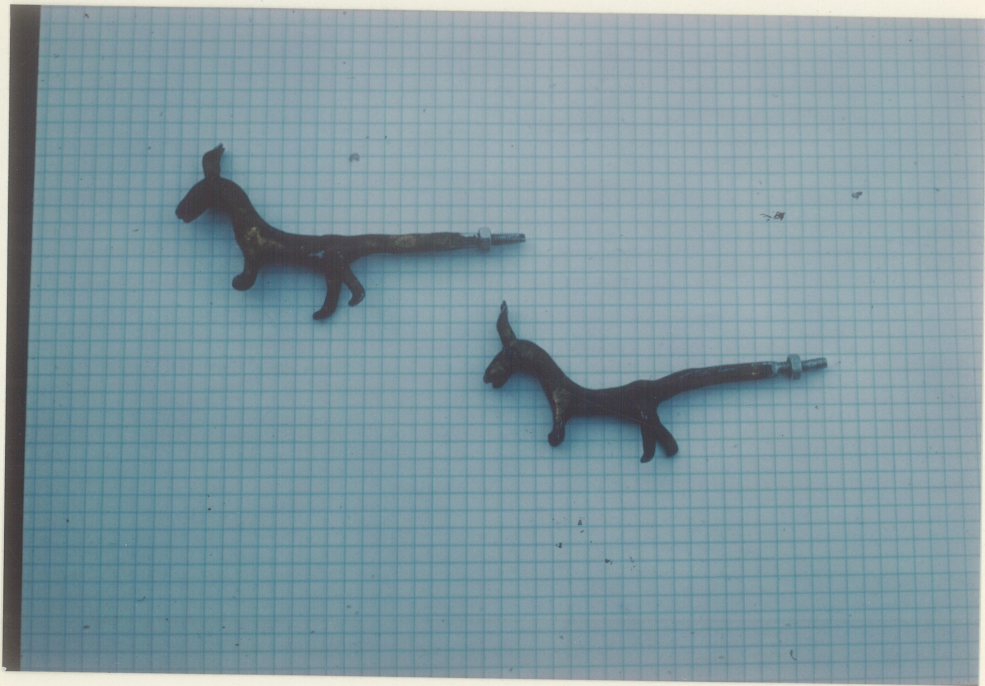
Jeg vil legge en del arbeid i im-
beretningen da den skal gå til
historielaget som gjorde en fun-
kaskisk innsats (Mandag skilhet
2 mann fra arbeidet for å være
med på grunniggen!!)

Geir Helgen

EIKNES

28 2.

SANDSVÆ 10

Nester? Bøkker? av jern
Oppbevares på gården Eknes gm. 20 km. 1
Komnes s, Søndreves p.k.
Buskerud

Ein Hans Hünslid,

Foto formidlet. 1977 av fylkeskonservator